

BANK DOBRYCH PRAKTYK

Wiesława Balas-Jamrożkiewicz

**Metody pracy z uczniem
o specjalnych potrzebach
edukacyjnych**

**SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO-
-WYCHOWAWCZY NR 1 W CZĘSTOCHOWIE**

Częstochowa 2017

Wiesława Balas-Jamrożkiewicz

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Częstochowie

Metody pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Częstochowie

Jestem nauczycielem z piętnastoletnim stażem, zatrudnionym jako wychowawca grup w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Częstochowie. W pracy z uczniami staram się wykorzystywać różnorodne metody, czasem niekonwencjonalne. Jednym z przykładów może być zorganizowane przeze mnie szkolenie dla aplikantów sądowych okręgu częstochowskiego, które w całości przeprowadzili nasi uczniowie. Inny przykład to „przeniesienie” uczniów w świat Kosmosu za pomocą piosenek zespołu Ping Floyd podczas warsztatów muzykoterapii.

Uczniowie naszego ośrodka są członkami zespołu góralskiego, powołanego przez nauczycieli, który występował już na wielu uroczystościach w regionie. Uczniowie chętnie i czynnie, pod okiem fachowca, uczestniczą w zajęciach tanecznych zumbi, a także „Czarują słowem”, biorąc udział w nowym projekcie realizowanym w Bibliotece Miejskiej w Częstochowie.

Od wielu lat Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Częstochowie prowadzi również zajęcia z arteterapii pod kierunkiem malarki Danuty Króliszewskiej. Jakiś czas temu doszłam do wniosku, że pomysł warto przekształcić w zajęcia integracyjne, poszerzając w ten sposób krąg uczniów zainteresowanych malarstwem z jednoczesną nauką tolerancji, zrozumienia, akceptacji świata uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Stworzyłam trzyfazowy projekt, który zrealizowałyśmy wspólnie z Teresą Dudą, nauczycielem naszego ośrodka i Aleksandrą Jamrożkiewicz, nauczycielem Szkoły Podstawowej nr 47 w Częstochowie. W ramach projektu uczniowie naszej szkoły po raz pierwszy spotkali się z uczniami Szkoły Podstawowej nr 47 w Częstochowie w galerii pani Danuty Króliszewskiej na zajęciach pt. „Wspólnie odkryjemy kolorowy świat”. Miejsce spotkania nie zostało wybrane

przypadkowo. Chcieliśmy, aby nasi uczniowie poznali się na gruncie neutralnym z zapewnieniem im warunków pełnych życzliwości i pogody ducha oraz chęcią stworzenia czegoś wspólnego. Razem z właścicielką galerii analizowali, omawiali, recenzowali prace malarki i jej synów. Była to dla nich wyjątkowa okazja obcowania ze sztuką, na którą chcieli mieć wpływ choćby w jej rozpoznawaniu.

Następnie uczniowie spotkali się w świetlicy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Częstochowie na warsztatach malarskich, na których wykonywali prace artystyczne pod opieką pani Króliszewskiej. Należy podkreślić, że wykorzystali możliwość tworzenia w różnych technikach plastycznych, co sprawiło im chyba największą przyjemność, a jednocześnie otworzyło bramy pozyskania kolejnych umiejętności z zakresu koloru, przestrzeni i struktury. W trzecim etapie naszych spotkań uczniowie Szkoły Podstawowej nr 47 w Częstochowie przygotowali w prezencie dla naszego internatu niezwykle ozdoby plastyczne przedstawiające fruujące motyle, którymi udekorowano ściany sypialni dziewcząt. Ostatnim etapem współpracy było wykonanie plastycznych prac tematycznych pt. „Jak z Baśni Tysiąca i Jednej Nocy”. O ile „Baśni Tysiąca i Jednej Nocy” zostały spisane dla dorosłych o tyle ich późniejszy przekład znany jako „Bajki Tysiąca i Jednej Nocy” przystosowano dla młodego czytelnika. Inspiracją dla uczniów stały się bajkowe postaci Ali Baby, Alladyna czy Sindbada Żeglarza, otwierające przed nimi świat ludzi z różnorodnością ich charakterów nacechowanych zależnością, sprytem, pomysłowością, pozytywnymi ale też negatywnymi uczuciami – kłamstwem, oszustwem, fałszem. Okazuje się, że wymienione uwarunkowania psychiczne są ponadczasowe, obecne również dzisiaj i prawdopodobnie w przyszłości.

Przed naszymi uczniami stoją duże wyzwania. Muszą mierzyć się z szybkim postępem cywilizacyjnym, wymaganiami technicznymi, ich świat emocjonalny nie bywa jednoznaczny, relacje z dorosłymi często są zaburzone, wzorce i autorytety nie zawsze jednoznaczne, często obserwujemy poczucie wyobcowania i braku bezpieczeństwa, niepewności. Starają się radzić sobie z problemami w różny sposób, czasem nie mogą pokonać trudności, w szczególnych przypadkach osoby dorosłe również nie są w stanie w sposób

właściwy zapanować nad emocjami i uczuciami uczniów. Musimy korzystać ze sprawdzonych metod, szukać nowych, analizować potrzeby wychowanków w tym zakresie.

Jedną z doskonałych metod wskazywania właściwych rozwiązań w przeżywaniu otaczającego świata jest właśnie arteterapia.

Metoda ta, wyzwalająca duże ładunki wyobraźni i pomysłów ma szczególne znaczenie, ponieważ potrafi stworzyć dystans do mocno przeżywanych uniesień, zagospodarować czas bez stresu, wskazać inne niż dotychczas znane możliwości pokonywania emocji. Co ważne, uczy jak najpełniejszej koncentracji, uwagi, wymaga nieskrępowanego myślenia, daje poczucie spokoju, bez troski. Stanowi jedną z platform do wychowania i edukacji w duchu spokojnego przeżywania świata. Efektem działań są piękne prace uczniów, uwzględniające wszystkie ich emocje i potrzeba pokazania tej wyjątkowej twórczości szerszemu gremium. Tak powstała idea stworzenia wernisażu. Dzięki wyjątkowej gościnności Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie 21 lutego 2017 roku udostępniłmy ten świat magii dorosłym odbiorcom, aby mogli poznać, podziwiać i poczuć świat dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Prezentowane zdjęcia pochodzą z wernisażu pt. „Jak z Baśni 1001 Nocy” zorganizowanego przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Częstochowie i Szkołę Podstawową nr 47 w Częstochowie, który odbył się 21.02.2017 r. w Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie. Zdjęcia prezentują zaproszonych gości oraz organizatorów wystawy. Zostały wykonane przez nauczycieli SOSW nr 1 w Częstochowie.

Wiesława Balas-Jamrożkiewicz

